

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava-Poruba, J. Šoupala 1609

J. Šoupala 1609, 708 00 Ostrava-Poruba

Identifikátor školy: 600 144 861

Termín konání orientační inspekce: 23. - 25. leden 2002

Čj.	146 317/02-11114
Signatura	on6cv130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Poruba, J. Šoupala 1609, byla zařazena do sítě škol Rozhodnutím Školského úřadu Ostrava (ŠÚO), čj. 01/07/99-118 ze dne 2. února 2000. Dnem účinnosti tohoto rozhodnutí došlo ke změně předcházejícího zařazení do sítě škol a byla ukončena platnost rozhodnutí ŠÚO vydaného pod čj. 07/01/99-58 ze dne 8. ledna 1999. Z předložené Zřizovací listiny je dále zřejmé, že škola je podle usnesení Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Poruba vydaného pod č. 720/16 dne 19. prosince 2000 podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), podle § 14 odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 24 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, organizační složkou Městského obvodu Poruba.

Z čl. IX Zřizovací listiny vyplývá, že organizační složka zřízená k datu 1. ledna 2001 se zřizuje na dobu předem neurčenou a z čl. V je zřejmé, že osobou oprávněnou jednat za organizační složku je ředitel základní školy, jehož pravomoci jsou vymezeny v § 3 zákona č. 564/1990 Sb. S platností od 1. ledna 2001 je podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., zaměstnavatelským subjektem pracovníků školy, pokud nemá právní subjektivitu, okresní úřad, ve statutárním městě Ostravě Magistrát města Ostravy.

Prioritní činností sídlištní pavilonové školy je podle vyjádření ředitele kromě plnění výchovně vzdělávacího programu respektování osobnosti žáka, vytváření podmínek pro jeho seberealizaci a prostoru pro vyjádření a obhájení vlastního názoru. Dále se škola se orientuje na práci se sportovně talentovanými žáky se zaměřením na kopanou, kteří jsou registrováni v FC Baník Ostrava, a.s. Do sedmi tříd počínaje třetím ročníkem (III.B, IV.B, V.B, VI.B, VII.B, VIII.B, IX.B) přicházejí žáci na základě výběru talentů, který provádějí trenéři FC Baník Ostrava, a.s., ve všech ostravských obvodech.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech a třídách ve vztahu k hodnocení kvality podmínek vzdělávání. Hodnocení kvality vzdělávání i kvality podmínek vzdělávání vychází z hospitačních poznatků v inspekční činnosti dotčených předmětech, z vyhodnocení podkladové dokumentace a z rozhovoru s ředitelem školy.

Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace

Český jazyk

Byly navštíveny hodiny v páté třídě a v šestých, sedmých a devátých ročnících druhého stupně.

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, časová dotace výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin.

Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy předmětu český jazyk vzdělávacího programu Základní škola a vedeny vyučujícími odborně i pedagogicky způsobilými ve smyslu závazného právního předpisu. Sociodemografické podmínky neovlivnily průběh výuky.

Z hlediska subjektivního posouzení psychohygienických podmínek lze konstatovat, že všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, jsou vhodné pro výuku předmětu. Škola nemá odbornou učebnu pro výuku českého jazyka, samostatný kabinet ano.

Ve všech třídách byla sledována kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky. Vyučující byly na výuku pečlivě připraveny, stanovené výukové cíle v hodinách odpovídaly jak standardu vzdělávání, tak aktuálnímu složení tříd.

Vždy v úvodní části vyučovacích jednotek učitelky stanovily didaktický cíl. Navštívené hodiny byly věnovány učivu z oblasti mluvnice a literární výchovy a výuka mimo úvodního opakování spojeného s hodnocením realizována informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, jejich aktivita díky motivaci učitelek byla relativně dobrá.

Z předložených tematických plánů vyplývá, že úkolem mluvnického učiva a komunikativní výchovy je dbát na gramatickou správnost mluvených a psaných projevů, rozlišovat charakteristické znaky funkčních stylů a slohových útvarů, orientovat se v informacích a rozvíjet schopnost formulovat a obhájit vlastní názory. V literárním učivu pak chápat význam umění a v rozsahu osnov se seznámit s myšlenkovými směry a uměleckými proudy v české a světové literatuře v historických a společenských souvislostech a propojení slovesné kultury s ostatními druhy umění. Poměr výuky literatury, mluvnice a slohu je dán hodinovou dotací obsaženou v tematických plánech, kde je rovněž zohledněna příprava a realizace slohových prací.

Ve sledovaných mluvnických hodinách byly probírány v rámci tvarosloví slovní druhy, tvary a pravopis podstatných jmen včetně určování příslušných vzorů a větnému rozboru. Hodiny literární výchovy byly věnovány literárnímu odkazu J. A. Komenského včetně četby kratší ukázky z jeho tvorby a počátkům českého divadla.

Probírané učivo bylo v mezích přípustné tolerance vyplývající z časového rozvržení učiva uvedeného v tematických plánech. Nové učivo bylo učitelkami interpretováno správně, příklady funkční, žáci kontrolováni a podle potřeby opravováni.

Při prověřování učiva byly vyučující objektivní, hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po každém ukončení ústního projevu, zkoušení realizováno ústní formou s ucelenou myšlenkovou strukturou. Vyučující kvalitně pracovaly s chybou a zdůvodňovaly nesprávné tvary žáků. Z hlavních didaktických zásad byly v navštívených hodinách respektovány zásada trvalosti, přiměřenosti a návaznosti.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace žáků byla na průměrné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Všechny vyučující sledovaného předmětu měly a pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Předmětová komise českého jazyka se během uplynulého školního roku sešla třikrát, na první schůzce sestavila časový plán učiva a jako hlavní úkoly si mj. stanovila sjednocení požadavků a kritérií pro klasifikaci předmětu, udržet kvalitu výuky a výsledky žáků a podporovat profesní růst vyučujících. Dále organizuje a připravuje soutěže, návštěvy divadelních představení, podílí se na výběru kulturních pořadů, knihovnických akcí a besed k doplnění učiva, podává návrhy na zakoupení učebnic a pomůcek a podílí se na výměně zkušeností mezi učiteli.

Škola se účastní recitačních a prozaických soutěží (Porubská rolnička, Hrátky s češtinou, Literární soutěže v obvodní knihovně, Pohádky dětí dětem) a olympiády v českém jazyce.

Školní knihovna obsahuje 1 232 knižních titulů beletrie i odborné literatury. Výsledkem činnosti dramatického kroužku byla dvě divadelní představení pro žáky školy, rodiče a porubskou veřejnost. Spolupráce s místní knihovnou hodnotí předsedkyně předmětové komise jako velmi dobrou.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce jazyka českého je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky jako velmi dobrá, stejně jako oblast organizace, metod a forem výuky, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými. Oblast motivace interakce a komunikace je možno hodnotit též jako velmi dobrou.

Výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách byla hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

V době orientační inspekce bylo navštíveno šest vyučovacích hodin anglického jazyka ve čtvrtém, pátém, osmém a devátém ročníku.

Výuka anglického jazyka je dotována v souladu s učebním plánem třemi hodinami týdně. Většina tematických plánů má vhodnou strukturu. Neobsahují totiž jen časový plán, ale uvádějí také hlavní úkoly jednotlivých etap a konverzační okruhy a témata z reálií. Problémem je rozvržení gramatického učiva. Vyučující při zpracování časových plánů vycházely především z obsahu používaných učebnic. V některých ročnících je vazba na osnovy vzdělávacího programu volná. Škola dosud nevypracovala strategii výuky cizích jazyků, která by respektovala závaznost osnov. Učivo uvedené v osnovách vzdělávacího programu není rozděleno do jednotlivých ročníků s respektováním etap vzdělávacího programu, takže např. první seznámení s anglickým minulým časem a s časem budoucím je přeřazeno z 5. ročníku do 7. ročníku. V průběhu 6. ročníku žáci v angličtině z větší části opakují a upevňují učivo 4. a 5. ročníku. Významné přesuny učiva z 1. etapy do vyšších ročníků poškozují žáky, kteří přecházejí na jinou školu.

Až na jednu výjimku (absolventka bakalářského studia anglického jazyka) zajišťují výuku vyučující, které se při vysokoškolském učitelském studiu věnovaly jiným oborům než anglickému jazyku, ovšem odbornou a pedagogickou způsobilostí pro základní školu získaly. Výuka obvykle probíhá v běžných třídách, ale také ve školní knihovně, jež je vybavena videem. Průměrná úroveň materiálního vybavení je naštěstí vylepšena přípravou vlastních materiálů pro výuku, což zasluhuje ocenění. Zcela zatím chybí základní odborná literatura (velký slovník, gramatika anglického jazyka, didaktika výuky cizích jazyků). Malé žákovské slovníky jsou zakoupeny v dostatečném počtu. Vyučující mají k dispozici kazetové magnetofony. Psychohygienické podmínky pro výuku cizích jazyků jsou nadprůměrné. Přispívají k tomu nízké počty žáků ve většině jazykových skupin.

Ve vyučovacích hodinách pracovaly učitelky podle přípravy. Upevňování správné výslovnosti, dovednost poslechu cizojazyčných projevů (pomocí magnetofonové nahrávky) nebyly dostatečným rozsahu zastoupeny. Komunikativní cíle jazykové výuky byly podporovány především pomocí mikrodialogů učitelky s jedním žákem (otázka - odpověď). Malý prostor byl věnován dialogům žáků či delšímu samostatnému projevu žáků. Výrazně převládal v hodinách jazykový projev učitelek. Některé z běžných cizojazyčných pokynů byly ihned překládány, což není postup, který by doporučovala odborná literatura.

Motivační činnosti byly užity účelně (zařazena byla píseň a říkanka, hra na upevňování a ověření slovní zásoby), ale jen v menší části vyučovacích hodin. Časový prostor pro motivační činnosti mohl být ještě větší. V jediném případě plnila motivační aktivita zároveň funkci relaxační. Vstupní motivace měla různé podoby. Ojedinele byla nepřiměřeně použita negativní

motivace.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. Výuka byla vedena převážně v českém jazyce. Vyučující sice respektovaly osobnost žáků, ale nevybízely je k sebehodnocení, žáci nebyli dotazováni na potíže, které se zvládnutím učiva mají. Neobjevily se kázeňské problémy. Mezi žáky převládal pozitivní vztah k výuce.

Hodnocení celkové úrovně výuky cizích jazyků se opírá o vcelku vyrovnané působení pozitiv a negativ. Negativa spadají do oblasti plánování a materiálních podmínek výuky.

Celkové hodnocení úrovně výuky navštívených hodin je průměrné.

Matematika – 1. stupeň ZŠ

Týdenní časová dotace matematiky v 1. – 5. ročníku ZŠ souhlasila s příslušnými učebními plány, probírané učivo rámcově odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech pedagogů. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla respektována, při plánování nedošlo k obsahové duplicitě. Přímým pozorováním v hospitovaných hodinách, kontrolou rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka sledovaného předmětu probíhá podle učebních dokumentů deklarovaného vzdělávacího programu. Výukové cíle v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně, vesměs korespondovaly s aktuálním složením tříd i probíraným učivem.

Personální podmínky pro výuku matematiky na 1. stupni ZŠ jsou velmi dobré, je využívána odborná a pedagogická způsobilost ve smyslu závazné právní normy (z celkového počtu jedenácti pedagogů má pouze jediná učitelka středoškolské vzdělání se zaměřením na předškolní pedagogiku, všichni ostatní splňují stanovené podmínky).

Pracovní prostředí ve třídách odpovídá psychohygienickým požadavkům a vesměs působí podnětně. Učebny jsou vybaveny odpovídajícím školním nábytkem a vkusně vyzdobeny převážně žakovskými výrobky a výkresy, pracovní prostředí dotváří řada nástěnných metodických pomůcek. Vybavení sbírky pomůcek pro matematiku na 1. stupni ZŠ má standardní úroveň, přírůstky za poslední tři roky jsou minimální. Názorné pomůcky k výkladu nového učiva či procvičování byly v navštívených hodinách přiměřeně využity. Používané učebnice a učební texty mají platnou schvalovací doložku MŠMT, jde o ucelenou řadu učebnic nakladatelství Prodos. Psychohygienické zásady při výuce byly v převážné většině respektovány.

Vyučování mělo strukturu, která odpovídala věku žáků a výukovým cílům, bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Převládalo klasické pojetí výuky. Vesměs zřetelný byl záměr pedagogů, které konkrétní vědomosti, dovednosti, návyky, poznávací procesy a postoje chtějí u žáků rozvíjet. Zvolené vyučovací metody byly (až na jedinou výjimku) didakticky ekonomické, adekvátní věkovým zvláštnostem žáků a formativně účinné. Proces učení byl efektivní vzhledem k tomu, že kromě vnímání v něm vystupovalo pozorování, samostatné myšlení, slovní vyjádření a prožívání. V souhrnu žáci získávali přiměřeně svému věku základní vědomosti a dovednosti v aritmetice i geometrii, byly rozvíjeny funkční vztahy a souvislosti mezi měřitelnými jevy. V části hospitovaných hodin byl žákům dán prostor pro samostatné a aktivní učení, skupinové aktivity i uplatňování vlastní individuality. Využity byly rovněž techniky podporující zapamatování učiva. Dostatečný prostor byl věnován relaxaci žáků. Diferencované úkoly pro zdatnější počtáře byly zadávány jen sporadicky. Rezervy byly rovněž shledány při rozvíjení schopnosti žáků pro vyhledávání možností alternativních postupů při řešení úloh.

Nedílnou součástí výuky matematiky bylo využívání motivačních metod, hodnocení výsledků dosahovaných žáky bylo vesměs pozitivní. Stěžejním motivačním prvkem bylo povzbuzení či

pochvala žáků, ocenění jejich snahy. Chybná řešení byla ve většině hospitovaných hodin analyzována a využívána k prohloubení poznatků. Zkoušení navazovalo na probírané učivo, bylo zaměřeno na pochopení souvislostí a převážně mělo charakter zpětné vazby. Klasifikace výkonu žáků byla zaznamenána pouze ojediněle. Žáci byli vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti, byla oceňována jejich snaha a pokrok.

Spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy probíhala podle akceptovaných pravidel v atmosféře přiměřené tolerance. Učitelky respektovaly osobnost žáků, komunikace mezi nimi byla založena na vzájemné důvěře. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na dobré úrovni, většina žáků měla k danému předmětu pozitivní vztah.

Kvalita vzdělávání v matematice na 1. stupni ZŠ je v souhrnu hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika 2. stupeň

Týdenní časová dotace vyučovacích hodin sledovaného předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu vzdělávacího programu. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách a kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že příslušné učební osnovy jsou dodržovány. Probírané učivo je rozpracováno v tematických plánech vyučujících. Výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuální, nedochází k obsahové duplicitě učiva. Výukové cíle odpovídají základnímu standardu vzdělání a jsou stanoveny přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd, věku a schopnostem žáků.

Výuka v 6. - 9. ročníku je zajištěna čtyřmi pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu výše citované vyhlášky (včetně příslušné aprobace).

Vyučování probíhalo ve třídách vybavených standardním školním nábytkem, výukové prostory odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Při výuce byly v převážné většině vytvořeny velmi dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Vyučování bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Pedagogové volili různé formy a metody výuky, vesměs cíleně vytvářeli prostor pro samostatnou a skupinovou práci žáků. Ve většině hodin bylo žákům umožněno samostatné a aktivní učení. Vhodně byly využity techniky podporující zapamatování učiva. Vyučující citlivě řídili tempo výuky a ve vhodných časových intervalech umožňovali žákům relaxaci, která zohledňovala individuální možnosti a potřeby žáků. Vyučovací čas byl vesměs efektivně využit, učivo bylo interpretováno věcně správně. Individuální přístup byl globálně uplatňován směrem k žákům s výukovými problémy, v menší míře pak k žákům nadaným.

V průběhu vyučování byly uplatněny motivační výzvy a pozitivní hodnocení výsledků dosahovaných žáky. Při výuce byly prováděny korekční postupy výsledků učení. Chybná řešení byla v některých hodinách po analýze využita k prohloubení poznatků. Kontrola a převážně slovní hodnocení bylo ze strany vyučujících prováděno frontálně i ve fázi práce jednotlivců. Hodnocení práce žáků bylo zaměřené ke stanoveným cílům výuky i dílčím činnostem. Bylo informativní, objektivní, respektovalo individuální dispozice žáků. Při hodnocení vyučující oceňovali i sebemenší snahu žáků a pomáhali tím úspěšnému průběhu učebních činností. Ve většině sledovaných hodin byli žáci vedeni k sebehodnocení svého výkonu a pozornost ze strany vyučujících byla věnována i závěrečnému shrnutí a zhodnocení. Klasifikace výkonu žáků byla zaznamenána pouze ojediněle.

Žáci v průběhu vyučování respektovali dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře. Vyučování bylo v převážné většině zaměřeno na rozvoj komunikativních schopností žáků. Žáci vesměs projevíli pozitivní vztah k výuce, nežádoucí chování v hodinách se neobjevilo. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na dobré úrovni, u většiny žáků převažoval pozitivní vztah k danému předmětu.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita vzdělávání v navštívených hodinách matematiky celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka a přírodověda

V průběhu orientační inspekce bylo uskutečněno celkem pět hospitací v hodinách prvouky a přírodovědy. Kontrolou bylo zjištěno, že časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Učební osnovy jsou plněny a členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá schválenému vzdělávacímu programu. Tematické plány byly sestaveny jednotlivými vyučujícími a prošly společnou konzultací v metodických sdruženích. Jsou zaměřeny hlavně na zamezení obsahové duplicity a zajištění kontinuity výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle byly stanoveny vhodně, přiměřeně k věku žáků, odpovídaly standardu vzdělávání a aktuálnímu složení třídy. Vyučující byli informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Všechny vyučující v hospitovaných hodinách byly odborně i pedagogicky způsobilé k výuce na 1. stupni ZŠ - převážně se jednalo o učitelky s dlouholetou praxí. Výuka probíhala v kmenových třídách, které svou velikostí, osvětlením i školním nábytkem odpovídaly základním psychohygienickým požadavkům. Vybavení učeben bylo účelné a podnětné s využitím žákovských prací, obrazových materiálů a pomůcek kupovaných či vyrobených vyučujícími. Nové pomůcky jsou pořizovány a doplňovány podle požadavků metodických sdružení a dle finančních možností školy. Žáci mohou využívat další studijní materiály a zdroje informací, které jsou jim k dispozici buď přímo ve třídách, ale hlavně ve školní knihovně.

Vyučovací hodiny byly pečlivě připravené, výběr, sled a množství informací odpovídaly věku žáků. Nezbytné organizační pokyny byly jasné, srozumitelné. V některých hodinách převládala klasická frontální výuka charakteristická dominantním postavením učitele. Přístup vyučujících k žákům byl však citlivý. Kázeň v těchto hodinách byla na velmi dobré úrovni, ale určitá jednotvárnost v použitých metodách a formách práce snižovala v některých fázích pozornost žáků a také možnost jejich vlastního uplatnění. Organizace hodin zde nebrala dostatečně ohled na psychohygienické požadavky. Opakem pak byly vyučovací jednotky s širokou paletou použitých metod a forem práce, střídáním nejen samostatných a společných činností, ale i individuálních a skupinových. Vhodně byly v nich uplatňovány kooperativní techniky učení a žáci měli možnost využít alternativní způsoby řešení úkolů. Ve druhém ročníku vyučující projevila výraznou tvořivost při přípravě hodiny, která byla plná nápadů, rozmanitých činností a zajímavých pomůcek. Tato vyučovací jednotka ale nebyla zcela zvládnuta po stránce kázeňské. Žáci v 1. - 5. ročníku pracovali s ucelenou řadou učebnic a pracovních sešitů z nakladatelství Prodos, k dispozici měli řadu pomůcek dvoj i trojrozměrných. Didaktická technika nebyla ve sledovaných hodinách použita. Vyučující umožňovaly dětem pracovat individuálním tempem a zohledňovaly žáky se specifickými poruchami učení. Učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současným stavem teorie a praxe.

Každá ze sledovaných hodin obsahovala ve svém úvodu v různých formách a v různé intenzitě vstupní motivaci. V dalších částech byly využívány mezipředmětové vztahy, životní zkušenosti žáků i aktualizace učiva. Vyučující se při zkoušení a opakování zaměřovaly nejen na pamětné zvládnutí, ale hlavně na pochopení vztahů a souvislostí a na aplikaci učiva. Hodnocení bylo ve všech případech objektivní, spravedlivé. Učitelky v případě potřeby poskytovaly žákům pomoc při řešení úkolů. Jednalo se hlavně o žáky pomalejší, případně se specifickými poruchami učení. Závěr hodin se většinou omezil jen na velmi stručnou pochvalu, případně zadání domácího úkolu. Jen v jednom případě obsahoval hodnocení a částečně i sebehodnocení žáků a stručnou analýzu chyb.

Ve vyučovacích hodinách, s výjimkou jedné, byla patrná dohodnutá pravidla jednání, oběma stranami akceptovaná a respektovaná. Žáci měli vytvořeny velmi dobré pracovní návyky, dovedli se soustředit a samostatně pracovat. Vyučující připouštěly různost názorů, snažili se vytvořit prostor pro diskusi a rozvíjet komunikativní schopnosti žáků. Verbální i neverbální komunikace pedagogů byla na dobré úrovni, v některých hodinách ale nebyl kladen dostatečný důraz na spisovnou češtinu. Mezi žáky a učiteli převažovaly pozitivní vztahy, prostředí spolupráce, tolerance a důvěry. Osobnost žáků byla plně respektována. V hospitovaných hodinách se neobjevily výraznější projevy nežádoucího chování žáků.

Výuka prvouky a přírodovědy byla hodnocena celkově jako velmi dobrá s dílčími nedostatky v oblasti psychohygieny a organizaci, metodách a formách práce.

Tělesná výchova

Hospitace se uskutečnily ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy i ve třídách klasických. Možnosti byly do značné míry omezeny skutečností, že třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy VII.B a spolu s ní dva vyučující byli v době inspekce na lyžařském kurzu.

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu, to znamená dvě hodiny týdně v klasických třídách a pět hodin ve sportovních. Vypracované tematické plány zajišťují rozvržení učiva do jednotlivých ročníků a plně odpovídají učebním osnovám. Pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy jsou adekvátně přizpůsobeny specifickému zaměření na kopanou.

Na prvním stupni jsou zřízeny od třetího ročníku přípravné sportovní třídy. Výuka tělesné výchovy je zde doplněna o dvě hodiny pohybových her zaměřených na kopanou. Nabídku doplňuje ještě zájmový kroužek gymnastiky. Hodiny tělesné výchovy na druhém stupni vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, tréninky kopané jsou vedeny trenéry s odpovídající kvalifikací. Trenéři jsou jednak zaměstnanci školy (celkem pět), jednak externisté. Výuka povinné a zájmové tělesné výchovy na prvním stupni v přípravných sportovních třídách je zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro druhý stupeň základní školy. Povinný plavecký výcvik probíhal v době inspekce ve druhém ročníku.

Pro výuku tělesné výchovy je využívána vlastní tělocvična standardních rozměrů s vyznačenými hřišti na malou kopanou, basketbal a volejbal. Tělocvična je dostatečně vybavena sportovním náradím a náčiním pro gymnastiku, míčové hry a základy atletických technických disciplín. Menší prostory jsou využívány v sousední budově jako herna stolního tenisu, případně jednoduchá posilovna. Venkovní areál, budovaný z velké části fotbalovým klubem FC Baník Ostrava, a.s., je před dokončením. Zařízení pro atletiku zcela chybí, existují však předběžné plány pro výstavbu šedesátimetrové běžecké dráhy a doskočiště. Žáci navštěvující přípravné sportovní třídy, ale hlavně pak třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy na druhém stupni, většinou dojíždějí z rozsáhlého regionu zahrnujícího hlavně okresy Ostrava, Karviná, Frýdek-Místek, Bruntál a Opava. Výjimečně jsou i ze vzdálenějších míst a pro některé z nich je v blízkosti školy zajištěno ubytování. Žáci sportovně zaměřených tříd se v průběhu školního roku účastní sportovních soustředění, turnajů i jednotlivých zápasů. Tato skutečnost se projevuje ve zvýšeném počtu zameškaných hodin. Žáci-sportovci jsou do určité míry ve výuce zohledňováni, ale ne zvýhodňováni. Školní prospěch se promítá i do nominace žáků na turnaje a zápasy. Spolupráce školy a trenérů s rodiči je hodnocena vedením školy jako velmi dobrá.

Struktura hospitovaných hodin tělesné výchovy odpovídala věkovým zvláštnostem žáků a výukovým cílům. Všechny vyučovací jednotky měly pevný řád, jasně stanovená a oběma stranami akceptovaná a respektovaná pravidla. Ve všech sledovaných třídách žáci projevovali kladný vztah h výuce i k jednotlivým pedagogům, vzájemná komunikace byla na velmi dobré úrovni a respektovala osobnost žáka. Metodické postupy vyučujících byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe výuky tělesné výchovy. Jednotlivé činnosti byly řazeny ve správném pořadí a vyučující kladli značný důraz na bezpečnost žáků. Pracovali s nimi individuálně, na případné chyby okamžitě upozorňovali a následně je odstraňovali. Využití vyučovacího času bylo optimální. Hodiny byly pestré a pro žáky zajímavé. Ve sledovaných hodinách nebyly zaznamenány žádné projevy nežádoucího chování žáků.

Výuka tělesné výchovy na druhém stupni byla hodnocena celkově jako velmi dobrá s pozitivní v oblasti organizace, metod a forem práce, motivace a interakce a komunikace.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce inspekcí sledovaných předmětů je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky jako rovněž jako velmi dobrá, oblast organizace, metod a forem výuky včetně kategorie motivace a hodnocení jako velmi dobrá, neboť při výuce byl aplikován dostatečný počet vyučovacích metod, učivo bylo procvičováno formami ústními i písemnými, žáci byli kontrolováni, opravováni a prokazovali většinou dobré znalosti. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena rovněž jako velmi dobrá s převahou pozitiv, což mj. souvisí, jak v předchozích hodnoceních uvedeno, s vcelku pozitivním vztahem žáků k výuce, pohotovostí a kvalitou vyjadřování vyučujících včetně možnosti vyjádření osobního názoru žáků. Pouze hospitovaná výuka anglického jazyka vykazovala rovnováhu pozitiv a negativ, a proto kvalita výuky předmětu byla hodnocena jako průměrná.

Celkově byla kvalita vzdělávání v orientační inspekci sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry vycházejí z analýzy konkrétních podmínek, koncepce je srozumitelná, přijatá pedagogickým sborem, rodiči, zřizovatelem i zaměstnavatelem. Škola pracuje dle příslušných schválených dokumentů, včetně realizace koncepce. Celoroční plán práce je konkretizován v měsíčních plánech.

Prioritou sledované školy je, mimo oblastí v úvodu zprávy zmíněných, přiměřená jazyková vybavenost žáků, gramotnost ve výpočetní technice a umění racionálně zacházet se získanými informacemi.

Plán rozvoje hodnotí předchozí program a aktivity školy, shromažďuje informace o tom, kde se škola nachází a kam směřuje, podněcuje zaměstnance k aktivní účasti na naplňování cílů, zvyšování efektivity práce a racionalizuje požadavky na pedagogický sbor.

Předložený plán činnosti školy pro školní rok 2001/2002, vytyčuje základní cíle v oblasti výchovně vzdělávací práce školy, spolupráce s rodiči, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, BOZP a péče o zdravý rozvoj žáka, ostatních organizačních záležitostí, oblast personální, včetně ekonomické a materiálně-technické. Při plánování je využíváno reálných a akceptovatelných podnětů a připomínek zaměstnanců školy. Škola je, jak shora uvedeno, organizační složkou Městského obvodu Ostrava-Poruba. Plán pro stávající školní rok je zpracován podrobně, pečlivě a promyšleně.

Plánované termíny jsou sledovány vedením školy, plnění úkolů je projednáváno v metodických orgánech a na poradách se zaměstnanci školy, s konkrétními pracovníky a vyhodnocováno. Účinně funguje zpětná vazba.

Organizování pracovních porad je možno pokládat za optimální z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu, písemné výstupy mají relevantní výpovědní hodnotu.

Pedagogické rady jsou organizovány v měsíci srpnu, listopadu, lednu, dubnu a červnu - celkem 5x ve školním roce.

Pracovní porady jsou svolávány dle potřeby, nejméně však jednou měsíčně, kde jsou zaměstnancům školy předávány některé informace z porad ředitelů škol, z jednání se zřizovatelem, připravovány termínované akce školy, operativně řešeny případné problémy, nedostatky a náměty. Na poradách s pedagogickými pracovníky a poté zvláště se správními zaměstnanci jsou projednávány otázky týkající se čerpání rozpočtu mzdových prostředků, nadtarifních složek platu, připomínky vedení školy k plnění úkolů specifikovaných v týdenním plánu. Jsou řešeny i zásadní pedagogické problémy, které vyplynuly v určitém období z chování konkrétních žáků, připomínky výchovné poradkyně, vedoucí školní družiny, ostatních pedagogických pracovníků i správních zaměstnanců.

V přípravném týdnu jsou pedagogičtí zaměstnanci seznamováni s plánem školy, organizací výuky a schvalují novelizaci řádu školy.

Porady nejvyššího pedagogického vedení, tj. ředitele, zástupce, příp. výchovné poradkyně a vedoucí školní družiny, jsou uskutečňovány každý týden.

Učební plán a učební osnovy jsou plněny v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Základní škola organizuje povinnou školní docházku v 1. až 9. ročníku a realizuje vzdělávací program Základní škola dle osnov schválených MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 dne 30. dubna 1996, upravených a doplněných MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Ve čtyřech třídách 6. - 9. ročníku je realizován vzdělávací program

podle modelového učebního plánu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy schválený MŠMT ČR pod čj. 29 738/96-22-50.

Ke dni výkonu inspekční činnosti výuka probíhala v 19 třídách s celkovým počtem 448 žáků. Součástí školy je školní družina pro výchovně vzdělávací a rekreační činnost s kapacitou 120 dětí - aktuální stav je 89 žáků ve čtyřech odděleních.

Škola ve vzdělávacím programu mimo povinnou výuku danou učebními osnovami dále nabízí volitelné předměty Domácnost, Technické kreslení a Základy ekonomiky a účetnictví pro žáky sedmých, osmých a devátých tříd, kde není realizován učební plán s rozšířenou výukou tělesné výchovy.

Jako nepovinné předměty byly pro tento školní rok ředitelem stanoveny Cvičení ČJ pro 9. třídy, Cvičení M pro deváté třídy a Pohybové a sportovní aktivity pro III.B, IV.B a V.B třídy.

Pro rozvíjení zájmů žáků je zájmová činnost soustředěna v 6 kroužcích, se zaměřením na zdravotní, dramatickou, pěveckou, výtvarnou a sportovní činnost.

Pro 34 žáků se specifickými poruchami učení a chování jsou zpracovány individuální plány a žáci jsou zařazeni do ambulantní péče.

Plánování je systematické, součástí je celková koncepce školy, plány jsou sledovány, analyzovány a hodnoceny, funguje zpětná vazba a realizace odpovídá cílům. Schválené učební plány jsou plněny, nabídka programů a dalších aktivit je dostatečně široká a je v souladu s potřebami žáků a požadavky rodičů - hodnocení této části s převahou pozitiv je velmi dobré.

Organizování

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu má stanovena pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy.

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu včetně provozu školy se řídí celoročním programem práce, v němž jsou zakotveny úkoly z oblasti výchovy a vzdělávání, delegovány kompetence na jednotlivé pracovníky školy, organizační schéma vymezuje jednotlivé funkční pozice - úkoly, správcovství sbírek, vedení soutěží v jednotlivých předmětech, organizace školního roku, termíny školních akcí, třídních schůzek, konzultačních dnů, prázdnin. Součástí celoročního plánu jsou i jednotlivé řady - Řád školní družiny, Řád školní jídelny, v nichž jsou stanovena pravidla, pokyny, povinnosti i práva zaměstnanců školy, žáků i rodičů. Patří sem též plán práce výchovného poradce, školní družiny, metodika prevence a plán ekologické výchovy.

Řád školy je zpracován podle ustanovení § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, a byl projednán a schválen pedagogickou radou, jak vyplývá z ustanovení § 8 cit. právního předpisu. Rozpracován do jednotlivých kapitol je srozumitelný, průběžně doplňován o nové poznatky, vždy prodiskutován a následně schvalován pedagogickými zaměstnanci školy v rámci jednání pedagogické rady. Rodiče jsou každoročně na třídních schůzkách, které svolává ve spolupráci s vedením školy Sdružení rodičů, seznamováni s Řádem školy a zároveň prostřednictvím volených zástupců do výboru Sdružení rodičů s výroční zprávou o činnosti školy za uplynulý školní rok. Uvedený školní řád, který deklaruje jejich práva a povinnosti s důrazem na respektování osobnosti žáka a dodržování článků Úmluvy o právech dítěte, je vyvěšen ve společných prostorách školní budovy.

Informační systém školy je dle názoru ředitele účinný, existují v něm zpětné vazby, je zabezpečován týdenními plány, které stanovují úkoly, činnost a metodiku jejich zabezpečení a jež mají informativní hodnotu sdělení zaměstnancům.

Pracovníci školy i zaměstnanci mají přístup k potřebným informacím. Na poradách na všech úrovních ředitel po konzultaci s poradním týmem v předmětné věci ukládá aktuální nebo mimořádné úkoly se stanovením termínů pro jejich realizaci. Veškeré potřebné informace se dovídají pracovníci školy prostřednictvím nástěnky ve sborovně, na poradách či ústně. Žákům slouží k předávání informací nástěnka školy, nástěnka výchovného poradce, Schránka důvěry a nástěnka o zdravém životním stylu. Další informace jim předávají třídní učitelé a ostatní pracovníci. Předávání informací je rychlé a úplné.

Výchovná poradkyně zajišťuje informační servis pro žáky i rodiče, další pedagogický pracovník vykonává funkci školního metodika prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Zpracován je protidrogový program pro školní rok 1999 až 2003.

Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Informace o žácích jsou zákonným zástupcům poskytovány 4x ročně na třídních schůzkách, na mimořádných schůzkách pro rodiče žáků prvních tříd v měsíci červnu před zahájením nového školního roku, pravidelně jsou organizovány schůzky s rodiči žáků se specifickými poruchami učení a chování, prostřednictvím třídních důvěrníků, kteří se účastní každý měsíc jednání výboru Sdružení rodičů, v akutních případech písemně, telefonicky nebo při osobním jednání a informačními zápisy v žákovských knížkách, čímž je dán základní kontakt v interakci škola - rodina. Náměty a připomínky rodičů jsou dle povahy věci a možností školy akceptovány. Základní informace o škole jsou obsaženy v letáku.

Škola je předplatitelem 5 titulů odborných periodik.

Organizace výuky je v souladu s ustanovením § 9 vyhlášky č. 291/1991 Sb.

Povinná dokumentace školy podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Rovněž je zajišťována její archivace a spravování podle zákonných lhůt pro skartaci dle Věstníku MŠK ČSR, sešit 6 - 7 ze dne 20. 7. 1986.

Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. r. 2000/2001, jak vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., byla po projednání ve Sdružení rodičů zaslána Magistrátu města Ostravy, odboru školství, a obsahovala náležitosti podle § 17e odst. 2 téže právní normy.

Ze závěrů výroční zprávy vychází ředitel při dalším plánování činnosti školy.

Na veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím regionálního tisku, na www stránce, bulletiny, účastí na soutěžích a olympiádách a na veřejně přístupném místě informační tabulí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Spolupráce školy s orgány státní správy, územní samosprávy a Sdružením rodičů je ředitelem hodnocena jako velmi dobrá.

Organizační struktura školy je dobře a funkčně stanovena. Informační systém je založen na daných pravidlech, předávání informací je doloženo, informace jsou přístupné, je zpracován program interakce školy a rodičů, výchovná poradkyně dle informace ředitele pracuje kvalitně, informovanost pracovníků školy, rodičů i veřejnosti je na velmi dobré úrovni - sledovanou oblast je možno hodnotit jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy uplatňuje demokratický styl řízení s participací spolupracovníků, svou funkci chápe jako koncepční, regulatorní a korekční, neboť je přesvědčen, že tento styl vede k angažovanosti a identifikaci podřízených zaměstnanců se školou, podněcuje tvůrčí přístupy a

vede k vysoké efektivitě práce. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků jsou dány především spoluúčastí při tvorbě celoročního plánu práce, tvorbě řádu školy a možností prezentace svých názorů na pedagogických radách, poradách, komisích, příp. soukromými připomínkami vedení školy. Vedení školy je ochotno pracovníka přijmout, vyslechnout a podnětné připomínky akceptovat. Ředitel i jeho zástupce zadávají úkoly jednotlivým pracovníkům tak, aby ti měli k dané problematice kladný postoj, což je základním předpokladem jejich kvalitního splnění.

Jak již shora uvedeno, z předložené dokumentace je zřejmé adresné delegování kompetencí a souvisejících povinností na jednotlivé pracovníky. Důraz je kladen i na udržování dobrých vztahů mezi všemi zaměstnanci a rodiči. Vzájemný kontakt pracovníků školy poněkud ztěžuje rozlehlost areálu školy, která má šest budov propojených dlouhými spojovacími chodbami. Komunikaci se podařilo zlepšit zřízením telefonní ústředny v roce 2000.

Operativní řízení je možno hodnotit jako funkční, pružné a účinné, jsou dány podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků.

Z předloženého personálního přehledu vyplývá, že 29 z jednatřiceti pedagogických zaměstnanců-učitelů, včetně ředitele školy a jeho zástupce, splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti dle ustanovení § 2 odst. 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskými servisními a vzdělávacími organizacemi v Ostravě a Opavě, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami. Ve škole jsou též pedagogičtí zaměstnanci, kteří studují odborné časopisy a publikace zakoupené z vlastních prostředků.

Začínajícím učitelům je zajištěna případná pomoc ředitelem školy jmenovitě určených uvádějících učitelů.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu, osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je mj. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány 2x ročně. V době výkonu inspekční činnosti byly osobní příplatky stanoveny v rozpětí 1 000,- až 3 800- Kč měsíčně mimo vedení. Odměny jsou poskytovány dvakrát během kalendářního roku, zpravidla v měsících březnu a říjnu.

Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa a jimi respektována. Na jejich tvorbě se podílela odborová organizace školy.

Autoevaluace školy je prováděna na konci školního roku, kdy se hodnotí plnění práce školy, úspěšnost umístění absolventů v přijímacím řízení, plnění dílčích plánů a celková práce školy. Tak škola získává zpětnou vazbu o míře úspěšnosti svého vzdělávacího úsilí.

Z přehledu o rozmístění žáků 9. třídy ve školním roce 2000/2001 je zřejmé, že všichni absolventi školy, kteří si podali přihlášku ke studiu v gymnáziu, resp. střední odborné škole ukončené maturitní zkouškou, byli ke studiu přijati.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány. Personální struktura školy maximálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost, metodické a poradní orgány jsou funkční a činné, vše je doloženo dobrými výsledky - celkové hodnocení je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má vytvořen systém kontroly, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci.

Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy.

Z rámcového hospitačního plánu vyplývá, že počet hospitací je závislý na zjištěných skutečnostech. Předpokládané počty jsou stanoveny následovně - ředitel školy si stanovil hranici 16 hodin za školní rok, zástupce stejný počet.

Nedostatky zjištěné při kontrolní činnosti mají za následek zintenzivnění kontrolní činnosti a přijetí konkrétních opatření, které jsou projednávány se zaměstnancem. Obecně jsou na nedostatky všichni upozorněni na poradách a v týdenních plánech. Systém kontrol je v úzké souvislosti s hodnocením pracovníků a ovlivňuje výši jejich nadtarifních složek platu.

Předsedové předmětových komisí garantují úroveň výuky jednotlivých vyučovacích předmětů.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje kapitulu vlastní pozorování, hodnocení navštívené hodiny s příslušným doporučením vyučujícímu a konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Dle zkušeností a poznatků ředitele školy je hodnocení žáků pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Ke zpětné vazbě škola využívá evaluačních nástrojů, jimiž jsou ředitelské prověrky z českého jazyka a matematiky a u žáků 8. a 9. ročníků. O úrovni znalostí žáků školy svědčí jejich většinou bezproblémové umístění do maturitních oborů středních škol.

Hospodářská kontrola je dána pravidelnými ekonomickými rozbory, roční účetní závěrkou a pravidelnými inventurami podle závazných norem platných v oblasti účetnictví. Dokumentaci o hospodaření vede tajemnice školy, kontrolu provádí ředitel, měsíčně jsou veškeré dokumenty kontrolovány zřizovatelem. Výsledky kontrol jsou vyhodnocovány, odstranění případných nedostatků je sledováno v následné kontrole. Výsledky jsou pak projednávány s příslušnými pracovníky.

Systém a plán kontrol je stanoven, taktéž kompetence kontrolní činnosti, kontroly vycházejí z analýz, opatření jsou sledována a vyhodnocována, kritéria hodnocení a hodnotící nástroje zpracovány. Pracovníci znají kritéria hodnocení, ta jsou využita k motivaci i pravidelné kontrole jejich úspěšnosti - hodnocení s převahou pozitiv je velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy ve sledovaných oblastech probíhá podle zásad současného školského managementu. Ředitel školy plní úkoly jak v oblasti výchovné a vzdělávací, tak i personální a ekonomické. Vytváří a udržuje vhodné klima, efektivní komunikaci a motivuje pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance. Byl zaveden funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, náležitá pozornost je věnována spolupráci školy se Sdružením rodičů. Ředitel má systematický a komplexní přístup k práci se zaměstnanci s využitím jejich potenciálu. Je si vědom i následné priority své činnosti, tj. mimo odpovědnosti za kvalitu výchovně vzdělávací práce jím vedené školy vyplývají pro něho i povinnosti vedoucího pracovníka vůči podřízeným zaměstnancům a vnější prezentaci školy. Základní prioritní činnosti jsou funkční, pravidla jsou stanovena, známa a plněna.

Celkové hodnocení všech sledovaných ukazatelů v oblasti podmínek vzdělávání je možno s převahou pozitiv klasifikovat jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Organizace v roce 2001 dodržela závazné ukazatele NIV.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Magistrát města Ostravy, odbor financí a rozpočtu stanovil ve mzdové oblasti pro rok 2001 závazné ukazatele prostředků na platy (limit mzdových prostředků). Dle rekapitulace mezd v kontrolovaném období škola limit nepřekročila.

Při zařazení zaměstnanců do platových tříd zaměstnavatel postupoval v souladu s platnou legislativou. Ředitel školy předložil kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn, s kterými byli zaměstnanci seznámeni. Stanovení kritérií bylo v souladu s platnou legislativou.

U nenárokových složek platu škola dodržela v zájmu zajištění rovnoměrného čerpání rozpočtu i rovnoměrné úrovně odměňování v průběhu celého roku princip rozdělení mezi osobní příplatky a odměny v poměru 77 % a 23 %. Vyplacené mimořádné odměny za rok 2001 byly doloženy zdůvodněnými návrhy. Způsob a stanovení osobních příplatků a odměn byl v souladu s platnými právními předpisy roku 2001.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Částka na ostatní neinvestiční výdaje byla této škole stanovena „Rozpočtem neinvestičních výdajů pro rok 2001“. Rozpis neinvestičních výdajů zahrnuje částku určenou na učebnice, školní potřeby a učební pomůcky. Úhrada faktur byla prováděna prostřednictvím Magistrátu města Ostravy, kopie faktur byly založeny na základní škole. Dále byly prostřednictvím Magistrátu města Ostravy hrazeny osobní ochranné pracovní prostředky a cestovné. Závazné ukazatele rozpisu neinvestičních výdajů pro rok 2001 byly dodrženy, finanční prostředky byly využity pro potřebu školy a v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škole byly v roce 2001 přiděleny finanční prostředky účelově vázané Magistrátem města Ostravy v rámci rozvojového programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a Statutárním městem Ostrava, Úřadem městského obvodu Poruba na nákup kancelářské židle. Tyto prostředky byly využity v souladu s účelem určení a v souladu s platnou legislativou roku 2001.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Kontrolou účetních dokladů nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce vykonává učitelka s dvanáctiletou pedagogickou praxí, která má vysokoškolské vzdělání pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů a je absolventkou kvalifikačního studia pro výchovné poradce.

Celoroční plán výchovného poradenství vychází z podmínek a potřeb školy. Z dokumentace vyplývá, že působení výchovného poradce je funkční ve všech oblastech vymezených platnými předpisy. Plán činnosti potvrzuje orientaci v dané problematice a zodpovědný přístup k plnění úkolů.

Výchovná poradkyně vykonává zejména následující činnosti:

- sleduje a podílí se na řešení vzdělávacích a výchovných problémů žáků
- sleduje a poskytuje odbornou pomoc talentovaným žákům
- informuje žáky a rodiče o dalším studiu ve středních školách, příp. dalších formách přípravy na budoucí povolání
- kontroluje a eviduje přihlášky žáků k dalšímu studiu, vede záznamy o přijatých žácích a informuje o tom vedení školy
- provádí konzultace a je nápomocná při řešení osobních a rodinných problémů žáků v součinnosti s odbornými pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny Ostrava-Poruba (dále jen PPP)
- eviduje a podílí se na tvorbě individuálních učebních plánů integrovaných žáků, u nichž byly diagnostikovány PPP specifické poruchy učení a chování (v letošním školním roce se jedná o 34 žáků).

S aktuálními tématy výchovná poradkyně seznamuje žáky prostřednictvím nástěnky, třídních učitelů, nebo v konzultačních hodinách. Zákonní zástupci žáků jsou informováni prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, na schůzkách s rodiči žáků se specifickými poruchami učení a chování, v případě potřeby telefonicky nebo poštou. Z jednání je pořizován zápis.

Výchovná poradkyně školy vede a soustavně buduje kabinet výchovného poradenství. Spolupracuje s vedením školy a třídními učiteli, pravidelně informuje o činnosti na pedagogických radách.

Své poznatky a zkušenosti z výkonu funkce doplňuje dalším sebevzděláváním v oblastech psychologie, pedagogiky a platné školské legislativy. Účastní se vzdělávacích akcí, které pořádá především PPP, sleduje danou oblast v médiích, na internetu a účastní se seminářů a kurzů k předmětné problematice.

Služby poradenského charakteru v rámci školy a celý systém výchovného poradenství je na velmi dobré úrovni.

Spolupráce školy s FC Baník Ostrava, a.s.

Na základě smlouvy o spolupráci mezi Základní školou Ostrava-Poruba, J. Šoupala 1609, a FC Baník Ostrava, a.s., jsou od 3. ročníku soustředěni talentovaní fotbalisté registrovaní v prvoligovém klubu ve sportovních třídách školy. Jde o dlouholetou spolupráci, která byla ještě prohloubena na základě statutu sportovních tříd zaměřených na kopanou. Statut získala škola k 1. září 1999. Od tohoto data se ve sportovních třídách na druhém stupni vyučuje podle učebního plánu s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Spolupráce se rozvíjí i na materiální bázi. V minulém školním roce byla fotbalovým klubem vybudována dvě uměle zavlažovaná travnatá hřiště na kopanou. V průběhu hlavních prázdnin začala výstavba provozních a sociálních objektů, které budou součástí celého fotbalového areálu.

Zhodnocení plnění úkolů BOZP a PO

Personální zajištění úkolů BOZP a PO je na odpovídající úrovni, školení žáků odpovídá požadovanému rozsahu. První školení žáků bylo provedeno (ve školním roce 2001/2002) dne 3. září 2001, a to třídními učiteli, poslední se uskutečnilo dne 21. prosince 2001 – proškolení žáků školy před zimními prázdninami (namátkově byla vybrána ke kontrole třídní kniha III. B třídy). Řády odborných učeben jsou zpracovány pečlivě. Učitelka chemie je proškolená autorizovanou osobou a smí po dobu jednoho roku nakládat s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Byla provedena i kontrola školy z hlediska nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky autorizovanou osobou. Učitel dílenských prací je řádně proškolen pro práce na strojích. Poskytováním první pomoci jsou na škole pověřeny dvě zaměstnankyně, které absolvovaly školení první pomoci (jedna v roce 1998, druhá v roce 2000). Prověrky BOZP jsou prováděny pravidelně, případné závady jsou neprodleně oznamovány zřizovateli. Školní úrazy jsou řádně evidovány i registrovány a následně prostřednictvím pojištění zřizovatele školy i odškodňovány. Rizika ve vztahu k žákům školy i k zaměstnancům školy jsou písemně zpracována a postupně doplňována. Opatření k odstranění rizik jsou přijímána. Osobní ochranné pracovní pomůcky nejsou školou žákům poskytovány. Pro výuku v dílnách a ve cvičné kuchyňce žáci používají vlastní osobní ochranné pracovní pomůcky. Způsob zajištění poskytování první pomoci žákům je na odpovídající úrovni, traumatologický plán je zpracován, zdravotnice jsou proškoleny, lékárničky jsou umístěny v kabinetech chemie, tělesné výchovy, dílen, ve cvičné kuchyňce a ve sborovně. Revize i kontroly jsou zřizovatelem zajišťovány dle harmonogramu revizí, v době kontroly chyběl doklad o odstranění závad z revize tělocvičného nářadí (RZ č. 533/2001). Na základě výsledků kontroly plynového zařízení z 27. dubna 2001 byl vydán ředitelem školy zákaz používání plynových kohoutů v lavicích v učebně chemie a fyziky a jejich zaslepení. Požární prevence ve vztahu k žákům je na dobré úrovni. Předepsaná dokumentace z oblasti požární ochrany je vedena, poslední preventivní prohlídka stavu a dodržování zásad požární ochrany osobou odborně způsobilou v oblasti požární ochrany proběhla dne 2. listopadu 2001. Bezpečnostní značky a tabulky jsou na škole rozmístěny (v kabinetě fyziky chyběla jedna z předepsaných tabulek na rozvaděči elektrické energie). Doporučujeme dopracovat systém řešení mimořádných situací a událostí na této škole (v současné době je řešena pouze otázka evakuace v důsledku požáru).

Ředitel školy plní řádně a svědomitě úkoly v oblasti BOZP a PO a to i přesto, že jeho zaměstnavatel dosud nerozhodl (písemné rozhodnutí nebylo předloženo) o přenesení pravomoci v plnění úkolů BOZP a PO na ředitele školy.

Drobné závady, na které byl pan ředitel upozorněn v rámci inspekce, budou průběžně odstraňovány. Závady většího rozsahu budou řešeny ve spolupráci se zřizovatelem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí ŠÚ Ostrava o změně zařazení do sítě škol, čj. 01/07/99-57 ze dne 2. února 2000
- Statutární město Ostrava-Městský obvod Poruba - Zřizovací listina vydaná Zastupitelstvem městského obvodu Poruba, které svým usnesením č. 2/12 ze dne 15. března 2001 zřídilo Základní školu Ostrava-Poruba, J. Šoupala 1609 jako organizační složku Městského obvodu Poruba
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2001
- Plán kontrolní činnosti
- Rozpis dozorů
- Fotokopie personální dokumentace
- Učební plán pro první a druhý stupeň školy
- Úvazky učitelů
- Rozvrh žáků školy
- Řád školy
- Vnitřní řád školy
- Vnitřní řád školní jídelny a školní družiny
- Organizační schéma školy
- Organizační řád školy upravující strukturu, řízení, formy a metody práce, práva a povinnosti pracovníků, kompetence vedoucích zaměstnanců
- Program prevence sociálně patologických jevů
- Škola bez drog - minimální preventivní program na období 1999-2003
- Přehled používaných učebnic
- Třídní knihy a třídní výkazy
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Výroční zpráva školy za šk. r. 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření v roce 2000
- Individuální výukové plány integrovaných žáků ve šk. r. 2001/2002
- Plán práce výchovného poradce
- Celoroční plán práce + DVPP
- Vnitřní klasifikační řád
- Kniha úrazů
- Kniha návštěv
- Rozpis neinvestičních výdajů pro rok 2001
- Přehled čerpání finančních prostředků na učebnice, školní potřeby, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků za rok 2001
- Úprava rozpočtu a limitu mzdových prostředků č. 314 ze dne 4. prosince 2001
- Rekapitulace mezd 1-12/2001

- Peněžní deník za rok 2001
- Osobní karty na svěřené předměty
- Pokladní kniha
- Evidence cenin
- Účetní doklady (č. 1 až 71)
- Inventarizace majetku k 31. prosinci 2001
- Karty OOPP
- Revizní zprávy (hromosvodů z 1. září 1998, tělocvičného náradí z 16. března 2001, plynových zařízení z 27. dubna 2001, požárních vodovodů z 16. října 2001, hasicích přístrojů z 16. října 2001, elektrozařízení z 11. prosince 2000)
- Pracovní řád (odborných učeben z 10. prosince 2001, školní dílny, odborné učebny fyziky, chemie, přírodopisu z 26. srpna 2000, cvičné kuchyně, tělocvičny, skladu učebnic, žákovské knihovny, skladu civilní ochrany, školní jídelny z 26. srpna 1999)
- Seznam rizik a opatření proti nim z 4. května 2000
- Prověrka stavu BOZP a PO a plán ozdravného opatření z 24. dubna 2001
- Harmonogram revizí (bez uvedení data)
- Osvědčení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců školy a odborně způsobilých zaměstnanců
- Zápis o kontrole školy z hlediska nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky z 7. listopadu 2001
- Směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků z 9. února 2001
- Traumatologický plán z 31. srpna 2001
- Rozbory školní úrazovosti za školní rok 1999/2000, 2000/2001
- Zápis z preventivní prohlídky stavu a dodržování zásad požární ochrany z 2. listopadu 2001
- Posouzení požárního nebezpečí schválené 24. dubna 1997 městským požárním radou
- Umístění výstražných a bezpečnostních tabulek z 26. srpna 1998
- Požární evakuační plán z 1. září 1999
- Směrnice pro řízení požární ochrany z 9. listopadu 2001
- Požární poplachové směrnice z 1. září 2000

ZÁVĚR

Škola plní deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání podle schválených učebních plánů a osnov ve vybraných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá a rovněž podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Škola využívala prostředky přidělené ze státního rozpočtu efektivně, v souladu s účelem, na který byly poskytnuty a v souladu s platnou legislativou roku 2001.

Doporučení:

- rozdělit učivo anglického jazyka uvedené ve vzdělávacím programu do jednotlivých ročníků s respektováním etap vzdělávacího programu
- v závěrech hodin věnovat dostatek času na jejich vyhodnocení i na sebehodnocení žáků

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Mareš	.....
Členové týmu	Mgr. Jiří Crhonek	.....
	PaedDr. Jaroslava Gebauerová	.....
	Mgr. Josef Minaříček	.....
	Mgr. Vladislav Vančura	.....
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Šárka Baarová Jaroslava Sivková Hana Strachotová	

V Ostravě dne 15. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. února 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Libor Bílek

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	5. březen 2002	146 452/02-11114
Zřizovatel: Statutární město Ostrava - Městský obvod Poruba, odbor školství a kultury, Klimkovická 28/55, 708 56 Ostrava-Poruba	5. březen 2002	146 453/02-11114
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány